

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku W. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wypłatę wstrzymanej emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 25 listopada 2015 r.,
na skutek skargi wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 16 sierpnia 2012 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 sierpnia 2012 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy W. P. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 marca 2012 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 września 2011 r., wstrzymującej z dniem 1 października 2011 r. wypłatę emerytury, wobec zatrudnienia wnioskodawcy kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał go bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury (art. 103 i 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm., dalej – ustawa emerytalna). W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji wskazał, że zmiana przepisu art. 103 i

dodanie art. 103a w ustawie emerytalnej, dokonana przez art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.), spowodowała, że prawo do emerytury przyznanej przed dniem 1 października 2011 r. (art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.) ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury. Wnioskodawca przed nabyciem prawa do świadczenia emerytalnego (marzec 2003 r.), pozostawał w stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w Urzędzie Miejskim.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego wyroku Sądu Apelacyjnego, opierając skargę na podstawie naruszenia prawa materialnego - art. 103 ust. 2 w związku z art. 103a ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym przez art. 6 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, „poprzez jego zastosowanie w sprawie, polegające na zawieszeniu prawa do wypłacanej na mocy decyzji z dnia 25 maja 2009 r. emerytury, co stanowiło oczywiste naruszenie art. 2 Konstytucji RP i przewidzianej w nim zasady ochrony praw nabytych oraz zasady *lex retro non agit* oraz naruszenie prawa własności określonego w art. 64 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności”, ponieważ w odniesieniu do wnioskodawcy, zastosowanie powinien mieć art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym mu nowelą, która weszła w życie w dniu 8 stycznia 2009 r. przewidujący jako jedyną przesłankę rozpoczęcia wypłacania emerytury osiągnięcie wieku 65 lat, co zostało spełnione przez wnioskodawcę w dniu 5 maja 2009 r., wskazując jednocześnie, że zaskarżony wyrok jest z wyżej wymienionymi przepisami niezgodny.

Uprawdopodobniając szkodę wyrządzoną przez wydanie zaskarżonego wyroku skarżący wskazał brak wypłaty emerytury w kwocie 4.454,46 zł miesięcznie.

Pełnomocnik wskazał także, że od zaskarżonego niniejszym środkiem wyroku, wniesiona została skarga o wznowienie postępowania w dniu 12 grudnia 2012 r. oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 marca 2013 r., co

wyczerpuje obowiązek wykorzystania przez skarżącego środków prawnych. Wskazał też, że nie jest możliwa zmiana lub uchylenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych, ponieważ takie środki stronie nie przysługują.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Oceniając dopuszczalność skargi Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zgodnie natomiast z art. 424^{1a} § 1 k.p.c. od wyroków sądu drugiej instancji, od których wniesiono skargę kasacyjną, oraz od orzeczeń Sądu Najwyższego skarga nie przysługuje, zaś (§ 2) orzeczenie Sądu Najwyższego wydane na skutek wniesienia skargi kasacyjnej traktuje się jak orzeczenie wydane w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., IV CNP 52/13, LEX nr 1438419, według którego dla dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia bez znaczenia jest, czy skutecznie wniesiona skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania).

Przepis art. 424¹ § 1 k.p.c. wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Tymczasem wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 16 sierpnia 2012 r., w istocie dotyczy wyroku, którego zmiana była możliwa w drodze przysługujących skarżącemu środków prawnych. Trzeba zauważyć, co pomija skarżący, że od tego wyroku, pełnomocnik wnioskodawcy, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (OTK-A 2012 nr 11, poz. 140), wniósł skargę o wznowienie postępowania, która została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 marca 2013 r. Powyższy wyrok został następnie zaskarżony przez pełnomocnika wnioskodawcy skargą kasacyjną. Postanowieniem Sądu

Najwyższego z dnia 5 marca 2014 r., II UK 489/13, odmówiono przyjęcia do rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu wskazano, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, jest utrata mocy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Zdaniem Sądu Najwyższego trafnie więc w zaskarżonym wyroku stwierdzono, że skutki prawne wynikające z wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie znajdują zastosowania do wnioskodawcy skoro nabył on emeryturę w marcu 2003 r.

Zgodnie z art. 424⁸ § 2 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega odrzuceniu, jeżeli zmiana zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa, albo jeżeli nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. Przepis ten stanowi podstawę odrzucenia skargi wniesionej mimo możliwości (aktualnej lub istniejącej w przeszłości) wzruszenia orzeczenia w drodze innych środków prawnych. Skuteczne wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest zatem niewątpliwie uzależnione od spełnienia istotnego warunku, polegającego na tym, że zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia przez wniesienie przewidzianych prawem środków prawnych nie jest aktualnie możliwa, jak również taka możliwość nie istniała wcześniej od chwili wydania zaskarżonego orzeczenia. Tymczasem wnioskodawca nie składając, mimo dopuszczalności skargi kasacyjnej od wyroku z dnia 16 sierpnia 2012 r., wniósł od tego wyroku skargę o wznowienie postępowania, a po jej oddaleniu, ten wyrok zaskarżył skargą kasacyjną poddaną ocenie przez Sąd Najwyższy (postanowienie z dnia 5 marca 2014 r., II UK 489/13). Tak więc w istocie, mimo że tzw. kontroli przedsądowej poddany został wyrok oddalający skargę o wznowienie postępowania (z dnia 21

marca 2013 r.), to jednak *de facto* oceniano w tym trybie sprawę zakończoną wyrokiem z 16 sierpnia 2012 r. Poddając analizie okoliczności skorzystania przez wnioskodawcę ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, stwierdzić więc trzeba, że nie nastąpiły okoliczności, które uzasadniałyby rozpoznanie sprawy (art. 424^{1a} § 1 k.p.c.), a to wobec rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy, której nie przyjęto do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że oceniana skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ k.p.c.

kc